

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-129S

СИЛАБУС SYLLABUS	<i>Герменевтичний дискурс у культурі</i> <i>Hermeneutic discourse in culture</i>	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK 7	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	03	Гуманітарні науки Humanities
Спеціальність Field of Study	034	Культурологія Cultural Studies
Освітня програма Degree Programme	Креативна та цифрова культура Creative and Digital Culture	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Герменевтичний дискурс у культурі» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-

професійною програмою «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної та заочної форми навчання. Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/26828>

Розробник силабусу: *Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та культурології*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 7 від "19" листопада 2024 року

Завідувач кафедри: *Т.А.Шадюк, к. філос.н., доцент*

Керівник (гарант) ОП: *Т.А.Коберська, к. філос.н., доцент, доцент кафедри філософії та культурології*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 3 від "21" листопада 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Н.Е. Ковшун д.е.н., професор*

Попередня версія силабусу

© О. П. Наконечна, 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Герменевтичний дискурс у культурі»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>«Креативна та цифрова культура»</i>
Спеціальність	<i>034 Культурологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 4</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>

Лекції:	16 год. для денної форми 2 год. для заочної форми
Практичні заняття:	14 год. для денної форми 8 год. для заочної форми
Самостійна робота:	60 год. для денної форми 80 год. для заочної форми
Курсова робота:	немає
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)

Лектор	 <p>Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та культурології</p>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконечна Ольга Павлівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-0586-8103
Як комунікувати	https://o.p.nakonechna@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6639

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Предметом навчальної дисципліни є герменевтика як теорія гуманітарного знання і комунікації та особливості герменевтичного дискурсу у культурі.

Метою дисципліни є формування фахівців, які володіють навиками аналітичного і критичного мислення, методологічною культурою для аналізу вимірів сучасної культури, гуманістичним світоглядом та здатністю до відкритого діалогу в інформаційному і цифровому просторі сучасного буття.

Завданнями дисципліни є ознайомлення з основними теоріями герменевтики, її онтологічним й методологічними вимірами; оволодіння проблематикою та понятійним апаратом герменевтики; розуміння ролі інтерпретатора в культурному процесі; оволодіння навичками аналізу культурних текстів і явищ у просторі сучасної культури.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6639>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумови вивчення забезпечують такі навчальні дисципліни: Історія філософії, Міфологія, Аналітика культури. Дисципліна є супутньою вивченню дисциплін: Історія філософії, Релігієзнавство, Феноменологія культури та культура повсякденності. Результати вивчення дисципліни стануть у нагоді при виконанні завдань івент-практики та підготовці кваліфікаційної роботи бакалавра.

Компетентності

*ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ФК1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.
ФК3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.
ФК4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, віртуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).
ФК5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.*

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

*РН1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.
РН2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.
РН3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.
РН5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.
РН6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь її актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.
РН8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.*

Теми лекційних занять:

Модуль 1. Герменевтика як філософія і методологія.

Тема 1. Герменевтика: предмет, мета, завдання.

Опис теми: Предмет та завдання герменевтики. Історико-філософські та методологічні передумови виникнення. Формування герменевтики від Античності до Нового часу.

Основні поняття герменевтики. Взаємозв'язок герменевтики, філософії та естетики. Види герменевтики. Герменевтика як методологія гуманітарних наук. Герменевтичний дискурс як концепт.

Тема 2. Становлення філософської герменевтики (від Ф.Шлейєрмахера до Г.-Г. Гадамера).

Опис теми: Герменевтика Ф.Шлейєрмахера: передумови, основний зміст і поняття. Герменевтика як методологія гуманітарного знання

В.Дільтея, концепція «наук про дух». Проекти Ф.Шлейєрмахера та В.Дільтея як передумови виникнення філософської герменевтики.

Екзистенційна аналітика як герменевтика М. Гайдегера. Герменевтична онтологія М. Гайдегера.

Філософська герменевтика Г.-Г. Гадамера: передумови виникнення, основні поняття і проблеми. Зміст та значення праці Г.-Г. Гадамера «Істина і метод» для філософської герменевтики.

Тема 3. Герменевтичний дискурс культури Постмодерна.

Опис теми: Постмодернізм як культурна епоха і його визначальні риси. Проблема текстуальності. Деконструктивізм Ж. Дерріда та теорія тексту Р. Барта. Концепція наративів Ж.-Ф. Ліотара та теорія симулякрів Ж. Бодрійяра. Концепція «герменевтики підозри» П. Рікера.. Постмодернізм і культурна політика.

М. Фуко: концепції: «археології знання» та знання-влади.

Прагматична герменевтика Р. Рорті.

Модуль 2. Герменевтика у контексті сучасних теорій культури.

Тема 4. Культурний текст у сучасному герменевтичному дискурсі.

Проблема мови у герменевтиці: мова як інструмент самоусвідомлення та середовище розуміння. Класичне розуміння культурного тексту. Особливості тексту як культурного феномену сьогодення. Культурний текст і інтертекстуальність. Культурний текст як полісемічний об'єкт. Інтерпретативна спільнота та роль глядача/читача.

Тема 5. Інтерпретативна практика сучасної культури: герменевтичний аспект.

Опис теми: Проблема інтерпретації як базове завдання герменевтики. Інтерпретація як комунікація між текстом і інтерпретатором. Передрозуміння і контекст інтерпретації. Практичний та теоретичний аспект проблеми розуміння в сучасній культурі. Приклади інтерпретативної практики в гуманітаристиці ХХ ст. Етика інтерпретації та проблема влади.

Тема 6. Історичність і контекстуальність у герменевтиці культури.

Опис теми: Історичність як основа розуміння. Контекстуальність культурних феноменів. Історична свідомість і культурна спадщина. Культурна пам'ять. Критика універсалізму. Історичний досвід та інтерсуб'єктивність, традиція. Діалог між минулим і сучасним в культурі. Герменевтика та проблема діалогу культур.

Тема 7. Герменевтика в епоху цифрової культури.

Опис теми: Цифрові технології та зміна інтерпретаційних практик. Віртуальні культури та нові форми тексту. Деконструкція авторства в цифровому середовищі. Мережеві наративи та соціальні медіа як культурний текст. Мова та комунікація в цифровій культурі. Філософські виклики герменевтики у розумінні проблем культури у цифрову епоху.

Тематика практичних занять:

T.1 Герменевтика: предмет, мета, завдання.

T.2. Становлення філософської герменевтики (від Ф.Шлейєрмахера до Г.-Г. Гадамера).

T.3. Герменевтичний дискурс культури Постмодерна.

T.4. Культурний текст у сучасному герменевтичному дискурсі.

T.5. Інтерпретативна практика сучасної культури: герменевтичний аспект.

T.6. Історичність і контекстуальність у герменевтиці культури.

T.7. Герменевтика в епоху цифрової культури.

Форми та методи навчання

Проблемна лекція, навчальна дискусія, методи проблемного викладу, моделювання; технології викладання: тренінги, рольові та ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду використання методів у власних дослідженнях та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

*технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; система
дистанційного навчання Moodle.*

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконувати завдання, подані у планах семінарських занять, здійснювати самостійну роботу та оформляти її результати; вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти.

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6639>

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання теоретичних й практичних завдань семінарських занять та самостійну роботу;

- 40 балів – модульний контроль.

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- оцінка за виступ (презентацію) на семінарському занятті;

- оцінка за опрацювання першоджерел, їх аналіз;

- модульні контрольні роботи;

- оцінка за самостійну роботу, постановку і вирішення проблемних і практичних завдань;

- залік.

Два модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle через ННЦНО. Кожний модульний контроль містить по 30 запитань різного рівня складності: перший рівень – 20 запитань по 0,4 бала, другий рівень – 6 запитань по 1 балу, третій рівень – 4 запитань по 1,5 бала. Усього – 20 балів за кожен модуль. Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом. Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання есе за темою курсу, участь у конференціях, круглих столах, конкурсах есе. Тему дослідницької роботи здобувачі можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Для забезпечення об'єктивного оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Рекомендована література

Основна

1. Богачов А. Філософська герменевтика: навч. посіб. Київ : Курс, 2006. 405 с. 2. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеев С. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ: Дух і Літера, 2020. 416 с. 3. Гірц К. Інтерпретація культур / Пер. з англ. Н. Комарової. К., 2001. 542 с. 4. Левкулич В., Матвієнко О. Феноменологія і герменевтика: навчально методичні рекомендації. Ужгород: В-тво УжНУ «Говерла» 2020. 51 с.

Допоміжна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /за ред. М. Зубрицької. 2 вид. Львів: Літопис, 2002. 832 с. 2. Дільтей В. Виникнення герменевтики //Сучасна зарубіжна філософія: Течії і напрямки: Хрестоматія. Київ: Ваклер, 1996. С. 33–51.3. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. У 2х т. Київ: Юніверс, 2000. 4. Мінаков М. Герменевтичний досвід і його роль в аналізі культури //http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_45/Minakov.htm. 5. Халімон Р.О. Феномен інтерпретації в контексті герменевтичного аналізу. «Epistemological Studies in Philosophy, Social and Political Sciences», 2021, 4 (1). С. 59-68. 6. Bauman Zygmunt Culture in a Liquid Modern World. Polity Press, 2011. 7. Gadamer's Truth and Method: A Polyphonic Commentary //Cynthia R. Nielsen, Greg Lynch · 2022

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Цифровий репозиторій Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова. Тема: «Філософія» / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://eprints.kname.edu.ua/view/subjects/d=5F6.html>
3. Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка / [Електронний ресурс]. – режим доступу http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6
4. Методичні матеріали факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.filosof.onu.edu.ua/newsite/method.htm>
Бібліотека Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – режим доступу <http://library.nakkkim.edu.ua>

Поєднання навчання та досліджень*

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру з історико-філософської тематики; можуть залучатися до участі у конкурсі есе, філософській олімпіаді, написання наукових тез і статей з тематики дисципліни та до участі у міжнародних, всеукраїнських конференціях та олімпіадах.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

2. Загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки, взаємодія та комунікація з людьми на основі моральних принципів, ораторські та комунікативні навички.

Дедлайни та перескладання

Усі завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін (14 днів від дня проведення лекційного чи практичного заняття). Під час виконання письмових та тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самотійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle. Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі: Оголошення на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25072>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>. Зокрема можуть самотійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Документи з Академічної доброчесності викладені на сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Усі виконані навчальні завдання здобувачі самотійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo>

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Студент може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації та отримати он-лайн консультацію через систему Google Meet. Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Автор

Наконечна О.П., д. філософських наук, професор.

Автор
Професор

Ольга НАКОНЕЧНА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної
роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1585
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100